

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑ /๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล นายปวิติ อยู่สุข ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
หน่วยงาน กลุ่ม/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หัวข้อการพัฒนา การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % ปี ๒๕๖๗ รุ่นที่ ๑/๒๕๖๘
วิธีการพัฒนา การพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Learning)
วันที่พัฒนา ๑ มีนาคม ๒๕๖๘
สถานที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานที่จัดอบรม กรมพัฒนาที่ดิน
วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบแนวป่าไม้ถาวรตาม
กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขาโดยใช้แผนที่
ที่ ๑:๕๐,๐๐๐

สรุปสาระสำคัญ

การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % ปี ๒๕๖๗

เนื้อหาสำคัญของหลักสูตรประกอบ บทเรียน ๓ บท มีบทที่ ๑ การจำแนกประเภทที่ดิน บทที่ ๒
การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติ (เฉพาะราย) และบทที่ ๓ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕%
และพื้นที่เขา ภูเขาโดยใช้แผนที่ ๑:๕๐,๐๐๐ มีรายละเอียดดังนี้

บทที่ ๑ การจำแนกประเภทที่ดิน ความเป็นมาของการจำแนกประเภทที่ดิน : เป็นอำนาจหน้าที่ของ
กรมพัฒนาที่ดินในการจำแนกประเภทที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๑ มาตรา(๑) มีคณะกรรมการ
พัฒนาที่ดินประกอบด้วย รมต.กษ เป็นประธาน, อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจ
หน้าที่กำหนดการจำแนกประเภทที่ดินและเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มี
หน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

บทที่ ๒ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติ (เฉพาะราย) : อำนาจหน้าที่ของ สสผ. ในการสอบ
แนวเขตป่าไม้ถาวร โดยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน ได้ระบุให้สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและ
ทำแผนที่ มีอำนาจหน้าที่วิเคราะห์และตรวจสอบที่ดิน เขตป่าไม้ถาวร เขตเขา ภูเขาและพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน
๓๕ % รวมทั้งปรับปรุงแผนที่จำแนกประเภทที่ดินโดยใช้แผนที่ภาพถ่ายเป็นฐาน นอกจาก สสผ. กรมาฯ และยังให้
อำนาจ ผอ.สพข. ลงนามในหนังสือแจ้งผลการตรวจและรับรองผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรมาตราส่วน
การตรวจ ๑:๕๐,๐๐๐ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเป็นไปตามการตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)
ออกความตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ต้องใช้ผลแนวเขตป่าไม้ถาวรประกอบการพิจารณาในการออก
เอกสารสิทธิที่ดิน เอกสารหลักฐานสำคัญที่ต้องส่งกรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบเขตป่าไม้
ถาวร ๑) หมายตำแหน่งที่ขอตรวจสอบสำเนาที่ดินภูมิประเทศ ๑: ๕๐,๐๐๐ เป็นแผนที่ลำดับชุด L๗๐๑๗, มีค่า
พิกัด N, E ชัดเจน รูปแบบต้องเป็นลักษณะ polygon, มีการสำเนาถูกต้อง เส้นกริดที่ปรากฏในแผนที่ คือ
เส้นกริดของแผนที่ภูมิประเทศเท่านั้น ๒) เอกสารแบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว ๒๕ จ :ค่าพิกัด UTM หลักฐานอ้างอิง

Indian ๑๙๗๕, รับรองสำเนา เมื่อตรวจเอกสารครบถ้วนแล้ว ค่าพิกัตต้องไม่เป็นค่าพิกัตศูนย์ลอย, สำเนารูปแผนที่
กระดาษบาง (ร.ว.๙), ค่าพิกัตรอบแปลงพร้อมแผนที่ประกอบ

การรายงานผลการตรวจสอบ : รูปในแบบ การรายงานตามเอกสารหลักฐาน ๔ ประเภท ได้แก่ ตำแหน่ง
ที่หมายมาในแผนที่ภูมิประเทศ ๑:๕๐,๐๐

ตำแหน่งจากข้อมูลค่าพิกัตในแผนที่ ร.ว.๙ / ร.ว.๙ จ.

ตำแหน่งจากข้อมูลค่าพิกัตใน ร.ว.๒๕ จ.

ตำแหน่งที่ หมายมาในสำเนาแผนที่

บทที่ ๓ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขาโดยใช้แผนที่ ๑:๕๐,๐๐๐
ที่มาของเขาที่เขา และที่เขา ปริมาณชล รอบภูเขาหรือภูเขา ๔๐ เมตร

กฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.
๒๕๔๗ ข้อ ๘ “ที่ดินที่จะออกโฉนดต้องเป็นที่ดินที่มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็น
ที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินได้ตามประมวลกฎหมาย แต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้

ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่เขา ที่ภูเขา หรือที่สงวนหวงห้าม หรือที่ดินทางราชการเห็นว่าควร
สงวน ไว้เพื่อทรัพยากรธรรมชาติ ประกาศกระทรวงมหาดไทย (ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๙) เรื่อง กำหนดเขต
หวงห้ามที่เขาหรือภูเขาตามความในมาตรา ๙ (๒) มติกรม. เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๘ เห็นชอบกับนโยบายป่าไม้
แห่งชาติ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเขา ภูเขาที่มีการหวงห้ามตามประกาศกระทรวงมหาดไทยในเรื่องของกำหนดพื้นที่
ความลาดชัน ๓๕ % ขึ้นไปไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่อนุญาตให้มีการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำ
ประโยชน์ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน (เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการชะล้างหน้าดินสูง ไม่เหมาะสมแก่การเกษตร)

กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ข้อ ๑๕ กำหนดที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงหน้าซึ่ง
รวมถึงพื้นที่เขา ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามตามมาตรา ๙(๒) แห่งประมวลกฎหมายรวมถึงที่ดิน
ซึ่งผู้ครอบครองมีสิทธิครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน ปัจจุบันที่เขาที่ภูเขาปริมาณ
รอบที่เขาหรือภูเขา ๔๐ เมตรจึงเป็นที่ดินต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินด้วย

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ มีมติเห็นชอบกับความเห็นและข้อเสนอแนะของป.ป.ช.
กำหนดค่านิยามของคำว่าที่เขา ที่ภูเขา ดังนี้

- ที่เขา : ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ น้อยกว่า ๕๐๐ เมตร
- ที่ภูเขา : ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ ตั้งแต่ ๕๐๐ เมตรขึ้นไป

การรายงานผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร

๑) การคืนเรื่อง : มี ๒ กรณีดังนี้ กรณีที่ ๑ เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วนไม่ถูกต้อง แบ่งเป็น ๔
กรณี ดังนี้ (๑) การย่อขยาย ๒. เอกสาร ร.ว.๙ ไม่มีค่าพิกัตครอบคลุมแปลง ๓. เอกสารไม่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง
กรณีที่ ๒ ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศ ๑. ๕๐,๐๐๐ ไม่สอดคล้องกับรูปแปลง ร.ว.๙ หรือ
ร.ว.๒๕ จ

๒) การแจ้งผลการตรวจสอบ กรมพัฒนาที่ดินจะแจ้งผลการตรวจสอบ “เฉพาะบริเวณที่ขอตรวจสอบ
เท่านั้น” โดยจะแจ้งผลการตรวจสอบพื้นที่เกิน ๓๕% และไม่เกิน ๓๕% ทั้งในเขตเขาและนอกเขตเขา

**เอกสารแจ้งผลประกอบด้วย ๑. หนังสือแจ้งผล ๒ แผนที่แสดงผลการตรวจสอบ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. ทราบถึงหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบแนวป่าไม้ถาวร และการตรวจสอบพื้นที่
ความลาดชัน ๓๕%

๒. ทราบถึงแนวทางการใช้แผนที่ ๑: ๕๐๐๐๐ ในการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชัน ๓๕%และพื้นที่ภูเขา

การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้

๑. เกษตรกรสามารถตรวจสอบพื้นที่ทำการเกษตรว่าอยู่ในพื้นที่ประเภทใด และนำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องตามเอกสารสิทธิ์ และสอดคล้องตามศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน
๒. เพื่อเป็นการอัปเดตข้อมูลการจำแนกประเภทที่ดิน และตรวจสอบพื้นที่ลาดชัน ๓๕% ปี ๒๕๖๗

แนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร

บรรจุหัวข้อบรรยายหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบแนวป่าไม้ถาวร และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% ในการอบรมเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ให้เกษตรกร

(ลงนาม).....

(นายปวิวัติ อยู่สุข)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

(ลงนาม).....

(นายอนุรักษ บัวคลี่คลาย)

ตำแหน่ง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ